

UKŁAD

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Węgierską o przyjacielskiej i dobrosąsiedzkiej współpracy,
sporządzony w Krakowie dnia 6 października 1991 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 6 października 1991 r. został sporządzony w Krakowie Układ między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Węgierską o przyjacielskiej i dobrosąsiedzkiej współpracy o następującej treści:

UKŁAD

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Węgierską o przyjacielskiej i dobrosąsiedzkiej współpracy

Rzeczpospolita Polska i Republika Węgierska, nazywane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

- odwołując się do wielowiekowej tradycji przyjaźni łączącej oba państwa i narody,
- przekonane o konieczności rozszerzania i umacniania solidarności europejskiej na rzecz zjednoczonej Europy oraz ścisłej współpracy regionów,
- potwierdzając bezwzględnie poszanowanie praw człowieka i jego podstawowych wolności, zasad demokracji i państwa praworządnego, jak również wyrażając przekonanie, że stanowią one niezbywalny element dziedzictwa

europejskiego, a ich przestrzeganie i konsekwentna realizacja stanowią fundament wolności, sprawiedliwości i pokoju,

- przestrzegając prawa międzynarodowego, a w szczególności Karty Narodów Zjednoczonych, jak również Aktu końcowego KBWE i Paryskiej Karty dla Nowej Europy oraz innych dokumentów procesu helsińskiego,
- dążąc do wszechstronnego rozwoju wzajemnych stosunków i współpracy w oparciu o zasady dobrego sąsiedztwa,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

1. Umawiające się Strony zobowiązują się umacniać przyjaźń i współpracę oraz pogłębiać zrozumienie, poszano-

wanie i zaufanie pomiędzy swymi narodami. Będą one również wzajemnie wspierać oraz koordynować działania zmierzające do ich pełnego uczestnictwa w instytucjach jednoczącej się Europie.

2. Wykonując w dobrej wierze swe zobowiązania międzynarodowe, Umawiające się Strony szanują zasady suwerennej równości, integralności terytorialnej i nieingerencji w sprawy wewnętrzne.

Artykuł 2

1. Umawiające się Strony będą wszechstronnie wspierać utrzymanie i umocnienie bezpieczeństwa oraz rozwój współpracy w Europie w celu stworzenia skutecznego ogólnoeuropejskiego systemu bezpieczeństwa, zwłaszcza zaś bezpieczeństwa regionu, do którego należą.

2. Umawiające się Strony będą popierać tworzenie ogólnoeuropejskich struktur i środków bezpieczeństwa i zaufania. W miarę potrzeby Umawiające się Strony uzgodnią podjęcie dodatkowych środków w tym zakresie.

3. Bezpieczeństwo, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, zasada się na wspólnych wartościach, a w szczególności pokoju opartym na prawie, sprawiedliwości i współpracy międzynarodowej, zapewnieniu suwerenności państwowej, całości i nienaruszalności terytorium, poszanowaniu praw człowieka oraz utrzymaniu demokracji.

4. Umawiające się Strony będą odbywać na różnych szczeblach systematyczne konsultacje w sprawach bezpieczeństwa i obrony.

5. Umawiające się Strony będą rozwijać współpracę wojskową na różnych szczeblach poprzez kontakty, wymianę informacji i doświadczeń między kierownictwami wojskowymi, jednostkami różnych rodzajów wojsk oraz uczelniami wojskowymi obu państw, a także poprzez współpracę w dziedzinie technologii wojskowej i przemysłu zbrojeniowego.

Artykuł 3

1. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron uzna, że powstała sytuacja, która może zagrozić międzynarodowemu pokojowi i bezpieczeństwu, Umawiające się Strony przeprowadzą konsultacje i skoordynują swoje działania w celu jak najszybszego uregulowania danej sytuacji na podstawie zasad Karty Narodów Zjednoczonych, Aktu końcowego z Helsinek i Paryskiej Karty dla Nowej Europy.

2. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron uzna, że powstała sytuacja lub spór, które stanowią zagrożenie lub naruszenie jej suwerenności, jej całości terytorialnej lub innych istotnych interesów bezpieczeństwa, Strony niezwłocznie przeprowadzą konsultacje o najodpowiedniejszym sposobie usunięcia zagrożenia.

3. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron stanie się obiektem napaści zbrojnej, Umawiające się Strony podejmą bezzwłocznie wysiłki w interesie jak najszybszego uregulowania konfliktu zgodnie z zasadami, przepisami i procedurą Karty Narodów Zjednoczonych oraz dokumentów Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Artykuł 4

1. Umawiające się Strony będą popierać rozwój wielostronnych kontaktów politycznych i społecznych. W tym celu

będą stwarzać niezbędne warunki dla rozszerzenia współpracy parlamentów, partii politycznych, ruchów i organizacji społecznych, kościołów i związków wyznaniowych, związków twórczych i organizacji profesjonalnych, a także związków zawodowych.

2. Umawiające się Strony będą popierać współpracę regionów, województw, komitatów, miast i gmin.

3. Umawiające się Strony zapewnią wszelkie warunki dla umożliwienia swobodnych osobistych kontaktów pomiędzy obywatelami obu Państw.

Artykuł 5

1. Umawiające się Strony będą prowadzić systematyczne konsultacje na różnych szczeblach, aby przyczynić się do rozwoju stosunków dwustronnych i dokonywać wymiany poglądów na tematy międzynarodowe. W tym celu najwyższe władze państwowe będą odbywać konsultacje w miarę potrzeby, co najmniej jednak jeden raz w roku.

2. Ministrowie Spraw Zagranicznych będą odbywać spotkania przynajmniej raz w roku, podczas których będą prowadzić konsultacje w sprawach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz będą dokonywać przeglądu realizacji niniejszego układu.

3. Systematycznie będą organizowane spotkania kierownictw ministerstw i urzędów centralnych obu Umawiających się Stron oraz konsultacje z udziałem ekspertów.

Artykuł 6

1. Umawiające się Strony za podstawę obrony tożsamości i praw mniejszości narodowych uznają zobowiązania przyjęte w ramach KBWE oraz zaciągnięte w międzynarodowych umowach i innych dokumentach dotyczących tych mniejszości.

2. Umawiające się Strony oświadczają, że mniejszości narodowe stanowią organiczną część społeczeństwa kraju, w którym żyją, zagwarantowanie zaś ich praw indywidualnych oraz praw, z których korzystają wraz z innymi członkami swej grupy, jest ważnym elementem stabilizacji i demokracji. Umawiające się Strony potwierdzają, że każda z nich będzie udzielała pomocy zamieszkałej na jej terytorium grupie etnicznej drugiej Umawiającej się Strony w pielęgnowaniu kultury, języka i szkolnictwa oraz w utrzymywaniu związków z krajem macierzystym, jak również umożliwi tej grupie korzystanie z pomocy udzielanej przez drugą Umawiającą się Stronę w powyższej działalności.

Artykuł 7

Umawiające się Strony uważają, że podstawowym warunkiem postępu społecznego jest rozwój współpracy gospodarczej i finansowej. Postęp ten należy osiągnąć solidarnym wysiłkiem społeczności międzynarodowej, mającym na celu przekształcenie kontynentu europejskiego w obszar wspólnego dobrobytu. W tym celu w dziedzinie gospodarki Umawiające się Strony poświęcą szczególną uwagę rozwojowi wzajemnie korzystnej współpracy dwustronnej na zasadzie wolnej przedsiębiorczości, równości i niedyskryminacji.

Artykuł 8

1. Umawiające się Strony, zgodnie z praktyką rynku światowego oraz norm międzynarodowych, rozwijać będą

wzajemnie korzystną współpracę gospodarczą i finansową, w tym także współpracę pomiędzy regionami.

2. Umawiające się Strony przyczynią się do ustanowienia bezpośrednich więzi współpracy między podmiotami gospodarczymi obu Państw w celu stworzenia warunków ekonomicznych, finansowych i prawnych korzystnych dla działalności gospodarczej, w tym dla inspirowania i ochrony wzajemnych nakładów kapitałowych oraz ułatwienia przepływu przez granicę towarów, usług, siły roboczej i kapitałów.

3. Umawiające się Strony będą współpracować przy rozszerzaniu i doskonaleniu połączeń transportowych i telekomunikacyjnych między obu Państwami.

4. Szczegółowe uregulowanie spraw gospodarczych, finansowych, handlowych, transportowych i telekomunikacyjnych nastąpi w oddzielnych umowach. Umawiające się Strony dążyć będą do dostosowania tych umów do tworzącego się jednolitego organizmu europejskiego.

5. Umawiające się Strony będą dążyć do zapewnienia jak najlepszych warunków tranzytu towarów i usług dla drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 9

1. Umawiające się Strony będą ściśle współdziałać w dziedzinie ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych celem zapewnienia wzajemnego bezpieczeństwa ekologicznego, wspólnego zapobiegania transgranicznym zanieczyszczeniom oraz ich zmniejszania i likwidacji.

2. Umawiające się Strony będą uczestniczyć w opracowywaniu koncepcji i realizacji skoordynowanej strategii ochrony środowiska naturalnego oraz rozwoju produkcji ekologicznie czystej na skalę międzynarodową, w szczególności europejską.

3. Szczegółową współpracę w dziedzinie ochrony środowiska regulują odrębne umowy.

Artykuł 10

1. Umawiające się Strony będą popierać i ułatwiać umacnianie się kontaktów naukowych i technicznych na zasadach równouprawnienia i wzajemnych korzyści.

2. Umawiające się Strony będą na podstawie odrębnych porozumień rozszerzać współpracę w tych dziedzinach oraz w drodze wspólnych projektów i przedsięwzięć realizować jej cele.

3. Umawiające się Strony będą popierać inicjatywy uczonych i instytucji badawczych, zmierzające do dynamicznego, harmonijnego i szerokiego rozwoju współpracy określonej w niniejszym artykule.

4. Umawiające się Strony będą popierać intensywną wymianę informacji i dokumentacji naukowo-technicznej, a także ułatwiać dostęp do instytutów naukowo-badawczych, archiwów, bibliotek i podobnych instytucji.

Artykuł 11

1. Umawiające się Strony rozwijać będą współpracę w dziedzinie kultury, nauki i szkolnictwa.

2. Na podstawie umów i programów rozszerzać będą wymianę we wszystkich dziedzinach i na wszystkich szczeblach, będą popierać współpracę między związkami twórczymi oraz innymi instytucjami i organizacjami kulturalnymi, jak również bezpośrednie kontakty między artystami.

3. Umawiające się Strony będą rozszerzać i popierać współpracę między wszystkimi rodzajami szkół i uczelni oraz między naukowymi instytutami badawczymi, zarówno poprzez wymianę uczniów, studentów, stypendystów, nauczycieli i pracowników naukowych, jak również poprzez wspólne prace badawcze.

4. Umawiające się Strony będą popierać nauczanie języka polskiego w Republice Węgierskiej oraz języka węgierskiego w Rzeczypospolitej Polskiej w ramach szkół i uczelni oraz poza systemem szkolnym.

5. Umawiające się Strony będą nawzajem uznawać dokumenty o ukończeniu studiów wyższych i szkół różnych typów, zgodnie ze stosownymi umowami.

Artykuł 12

Umawiające się Strony będą czynić wysiłki na rzecz zachowania dóbr i zabytków kulturalnych drugiej Umawiającej się Strony na swym terytorium.

Artykuł 13

Każda z Umawiających się Stron będzie popierać wzajemny przepływ informacji o życiu społecznym, politycznym, gospodarczym, kulturalnym, naukowym i innym, w szczególności zapewni obiektywną, szeroką i pogłębioną informację o drugiej Umawiającej się Stronie w procesach nauczania, w wydawnictwach encyklopedycznych i podręcznikach.

Artykuł 14

1. Umawiające się Strony będą popierać wszechstronną współpracę w dziedzinie ochrony zdrowia, higieny sanitarnej, w tym w szczególności w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób i plag społecznych oraz chorób zakaźnych i innych.

2. Umawiające się Strony będą dążyć do jak najściślej współpracy w dziedzinie ubezpieczeń i opieki społecznej.

Artykuł 15

Umawiające się Strony będą rozwijać i umacniać współpracę w dziedzinie wychowania fizycznego, sportu i turystyki.

Artykuł 16

1. Odrębne umowy regulują współpracę Umawiających się Stron w dziedzinie stosunków prawnych, wymiaru sprawiedliwości i policji.

2. Umawiające się Strony współpracować będą w zwalczaniu przestępczości, w szczególności terroryzmu, nielegalnego handlu narkotykami oraz nielegalnego przewożenia przez granice dóbr kulturalnych i historycznych.

Artykuł 17

Umawiające się Strony uznają prawo dostępu państw śródlądowych do mórz.

Rzeczpospolita Polska potwierdza prawo Republiki Węgierskiej dostępu do Morza Bałtyckiego.

Artykuł 18

Niniejszy układ podlega ratyfikacji. Układ wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która odbędzie się w Budapeszcie. Z wejściem w życie niniejszego układu traci moc Układ o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej między Polską Rzecząpospolitą Ludową a Wę-

gierską Republiką Ludową, podpisany w Budapeszcie w dniu 16 maja 1968 r.

Niniejszy układ zostaje zawarty na okres 15 lat. Ulega automatycznemu przedłużaniu na okresy pięcioletnie jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie wypowie go w drodze notyfikacji na rok przed upływem danego okresu obowiązywania.

Sporządzono w Krakowie dnia 6 października 1991 r. w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim i węgierskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Za Rzeczpospolitą Polską
L. Wałęsa

Za Republikę Węgierską
J. Antall

Po zaznajomieniu się z powyższym układem w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 17 marca 1992 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*